

23 Februari 2024

MEDLEMSBREV 2 2024

Hej alla kära Vänner

De första tranorna har gjort resan från vinterkvarteren i Europa till Hornborgasjön! Betyder det att våren är i annalkande?

Sedan vårt förra Medlemsbrev i början av året har vi upplevt rums-kvaliteter av rang på Handelshögskolan och Lilla Musikaliska Akademien. Stort tack till Jonas Kjellander, arkitekt på Sweco, och Pierre Guillet de Monthoux, professor på Handels, för en inspirerande visning av hur man med arkitektur och konst skapar rumsliga förutsättningar för kreativa samtal. Stort tack även till Musikskolans rektor Emelia Gardemar. Vi bjöds inte bara på fika och en visning av en absolut unik konsertsal, utan även på musikaliska prov på den fantastiska akustiken genom några av skolans elever. Båda visningarna blev snabbt fulltecknade, så vi har kölistor och hoppas på att kunna få till repriserna. Vi återkommer om det.

Vi fortsätter med en blandad bukett i mars. Återbrukskontor i Solna, Life-Sciencehub i Hagastaden, film om Lewerentz samt Skandiabiografen på Drottninggatan. Det sistnämnda blir en liten test på om det går att ha visningar på lunchtid, mitt i veckan!

PROGRAM

SVERIGES SNYGGASTE KONTOR 2023 - Återbrukskontoret

Att återbruka rum och material blir en allt viktigare del i arbetet med ett hållbarare samhälle och för att nå uppsatta klimatmål. Återbruk står på allt fler agendor vid ombyggnader. Vi har genom några visningar kunnat följa ArkDes pågående förnyelse, en total ombyggnad där i princip allt befintligt material demonteras, sorteras och tas till vara i de nya utställningssalarna.

Nu kommer vi att få möjlighet att besöka en helt nyligen färdigställd ombyggnad av kontor där utgångspunkten varit just Återbruk.

Fabeges kontorsombyggnad i Solna Business Park fick i höstas pris som Sveriges snyggaste kontor 2023. Det är ett pris som delas ut till det kontor som bäst svarar upp mot kriterierna design, arbetsmiljö och nytänkande. För Fabege blev det en tydlig manifestation för deras engagemang för hållbarhet, där återbruk inte bara står i fokus utan utgör hela kärnan i projektet. I samarbete med *Studio Stockholm* förvandlades ett tidigare alldagligt kontor till en miljö där varje beslut, från valet av byggnadsmaterial till möbler, grundades i återbruk. Genom att återanvända material från andra av Fabeges fastigheter, som möbler, glaspartier, undertak, kök, golv, elcentraler och elstegar, åstadkoms både en minskad klimatpåverkan och en unik arbetsmiljö, ett showroom och en inspirationskälla för framtida projekt, som visar hur design och miljöhänsyn kan samverka harmoniskt.

"Genom att vi ser värdet i befintliga material och ger dem nytt liv är det ett gott exempel på hur vi både bidrar till att minska vår miljöpåvekan och samtidigt skapar en mer hållbar framtid.", säger Susanna Elvsén, marknadsområdeschef på Fabege.

Susanna Elvsén, från Fabege, och **Karolina Nyström**, inredningsarkitekt på Studio Stockholm, kommer att visa oss runt och berätta om hur projektet genomfördes.

TID OCH PLATS: Tisdag 5 mars, kl 17.30 till ca 19.00.

Solna Business Park, Englundavägen 5 i Solna. Vi ses vid entrén lite innan. Tunnelbanans blå linje mot Hjulsta, station Sundbybergs Centrum, alternativt pendeltåg mot Bålsta,, Sundbybergs Station. Man kan även komma med Tvärbanan till station Solna Business Park.

OBS! Anmälan och avgift:

Antalet deltagare till visningen är begränsad till 25 personer. Anmälan via mail. Avgift 100:-/person, betalas i förväg via BG eller Swish, men först när plats bekräftats.

FORSKAREN - Life-Sciencehub i Hagastaden

Vänföreningen har under åren följt Hagstadens framväxt genom guidade vandringar, som handlat om visioner och stadsutveckling. Senast besökte vi några färdigbyggda bostadskvarter på norra sidan av det östvästliga parkstråket genom Hagastaden, kvarteren Cederhusen och Kvartetten.

I hjärtat av Hagastaden står nu Kvarteret Forskaren klart, en internationell mötesplats för kunskapsutbyte mellan aktörer från akademi, forskning, näringsliv och allmänhet.

På hemsidan <https://forskaren.se> kan man ta del av ambitionerna: *"Forskaren ligger mitt i hjärtat av världens främsta områden för life-science -Hagastaden. Inom en radie av fem kilometer finns hälften av regionens life-scienceföretag. Här bedrivs också världsledande utbildning och forskning vid Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset. Hagastaden är där Stockholm möter Solna med lägenheter och arbetsplatser, kulturattraktioner och grönområden. På Hagaplan 1 bjuder Forskaren in yrkesverksamma såväl som en nyfiken allmänhet."*

2019 anordnade Vectura Fastigheter, i samarbete med Strategisk Arkitektur, Sveriges Arkitekter och Stockholms stad, ett parallellt arkitektuppdrag för kvarteret Forskaren. Fyra arkitektkontor inbjöds och efter en slutpresentation valde Vectura att gå vidare med 3XN:s förslag.

Uppgiften var att gestalta, både exteriört och interiört, en byggnad med gedigna arkitektoniska kvalitéer. Byggnaden skulle inrymma framtidens kontor för liv och hälsa liksom publik verksamhet i form av utställningar, restauranger och caféer, även dessa med fokus på liv och hälsa. Gatuplanet kommer att vara öppet för allmänheten med event, föreläsningar och utställningar, bland annat i samarbete med Tekniska Museet.

Micael Averborg, affärsutvecklingschef på Vectura Fastigheter, som har varit med på hela resan från programskrivning, de parallella uppdragen och fram till den färdiga byggnaden, kommer att berätta och visa runt.

TID OCH PLATS: Tisdag 12 Mars, kl 17.30 till ca 18.30. Hagaplan 1.

OBS! Anmälan och avgift:

Antalet deltagare till visningen är begränsad till 25 personer. Anmälan via mail. Avgift 100:-/person, betalas i förväg via BG eller Swish, men först när plats bekräftats.

SKANDIA -en av Europas vackraste biografer, räddad från biodöden

Biografen Skandia på Drottninggatan är en av landets mest unika biografer, även internationellt uppmärksammas, skapad av en av 1900-talets främsta arkitekter, Gunnar Asplund. Den borde ha varit byggnadsminnesförklarad för länge sedan men har i stället utsatts för hårdhänta ombyggnader och förvanskningar vid ett flertal tillfällen.

Skandia är inrymd i det Warodellska huset från mitten av 1800-talet, ritat av Fredrik Scholander. När det skulle byggas om till biograf i början av 1900-talet var först arkitekten Ragnar Hjort anlita men han tvingades hoppa av när bygget stod still under depressionen. I stället engagerades den då lovande unge arkitekten Gunnar Asplund för att slutföra bygget. När Skandia invigdes hösten 1923 var det som en stumfilmsbiograf med orkesterdike för 20 musiker, som efter några år kompletterades med en amerikansk biograforgel. Denna gled genom en hissanordning upp från undervåningen medan organisten, iförd vit smoking, spelade.

Asplund ritade biografen med inspiration från Pompeji och Italien. Här finns små dansande putti, antika gudar och dörrar som ser ut som tempelportar. Han ville ge publiken känslan av att sitta i en festlig utomhusmiljö. Man leds efter ett rörelsemönster från vestibulen via foajéer och trappor till salongen som kulmen på promenaden. I det välvda taket fanns ursprungligen mer än 60 nedhängda sidenklädda lampor, som stjärnor mot en midnattsblå himmel.

Asplund bjöd i sin tur in några av tidens unga, ännu okända, konstnärer för att göra utsmyckningar, som Leander Engström, Einar Forseth och Hilding Linnqvist.

1991 upphörde den publika biografverksamheten på Skandia, foajén har en period varit café och 1999 höll hela biografen på att bli förvandlad till restaurang. 2008 påbörjades till sist ett ambitiöst arbete med att renovera och återställa lokalerna till ursprungligt skick, vilket till delar genomförts. Skandia började åter användas som biograf, för premiärer, men i höstas när Filmstaden beslöt att upphöra med verksamheten från årsskiftet var framtiden åter hotad.

Tack vare ideella arbetsinsatser och donationer från privatpersoner och stiftelser har Skandia räddats från biografdöden, en av Stockholms få kvarvarande singelbiografer. Stockholms Filmfestival har tagit över. Man arbetar med många uppslag och idéer om hur Skandia ska kunna användas, både som stor premiärbiograf och för olika andra ändamål.

Douglas Lundkvist, Event Manager på BioSkandia, släpper in oss och arkitekturhistorikern **Martin Rörby** tar oss med på en visning.

TID OCH PLATS: Torsdag 21 Mars, kl 12.00 till 13.00.

Drottninggatan 82. Närmaste T-bana är Hötorget.

OBS! Anmälan och avgift:

Antalet deltagare till visningen är begränsad till 25 personer. Anmälan via mail. Avgift 100:-/person, betalas i förväg via BG eller Swish, men först när plats bekräftats.

LEWERENTZ DIVINE DARKNESS - ett kulturhistoriskt porträtt av den omtalade och mytomspunna arkitekten Sigurd Lewerentz

"Sigurd Lewerentz undvek att synas i media. Hans omständliga arbetsmetoder och kompromisslöshet orsakade återkommande konflikter som påverkade hans liv dramatiskt. Han ville inte bli filmad eller intervjuad, men i en jordkällare i Lund ligger en tidigare okänd skatt. Här finns filmrullar och ljudband som arkitekten Bernt Nyberg spelade in med Lewerentz under hans sista levnadsår. Lewerentz gestalt uppenbaras, rösten talar till oss och vi kommer allt närmare personen. Från källaren

påbörjas en kulturhistorisk resa där de stilistiska spåren av Lewerentz inom svensk arkitektur blir påtagliga. Klassicism och modernism möts i en poetisk brutalitet som väcker våra djupaste och mest arkaiska kulturminnen till liv." Sven Blume.

I samband med den stora utställningen om Lewerentz på ArkDes härom-året ombads dokumentärfilmaren Sven Blume att göra en film om arkitekten. *Lewerentz Divine Darkness* är resultatet. Filmen kommer att ingå i årets program för *Tempo*, Sveriges största dokumentärfilmfestival.

Som ett samarbete med ArkDes erbjuds ArkDes Vänner ett eget tillfälle att se filmen i Moderna Museets biograf.

Våren 2022 visades Sven Blumes film om sin morfar arkitekten Carl Nyrén, *"Det krokiga och det raka"*, för Vännerna. För den filmen tilldelades Sven Sveriges Arkitekters Kritikerpris. Juryns motivering löd:

".....en djupt personlig betraktelse om arkitekturens innersta väsen. En poetisk odysseé som leder oss från ett utifrånperspektiv ända in under skrivbordslampans bleka sken. Här fångas inte enbart en livsgärning, utan essensen i mycket av det som är arkitekturens kärna."

TID OCH PLATS: Tisdag 26 Mars, kl 18.00. Moderna Museets biograf.

Filmens längd är 65 minuter. Sven kommer själv att finnas på plats för ett samtal efter filmen tillsammans med Arkitekturs förre chefredaktör och styrelseledamoten i ArkDes Vänner Malin Zimm.

OBS! Anmälan och avgift:

Anmälan via mail. Evenemanget är avgiftsfritt.

VAD MER.....?

ARKITEKTENS HANDBOK TILL SPECIALPRIS

Förlaget Studentlitteratur är sedan många år medlemsföretag i ArkDes Vänner. Nu kan du som medlem i ArkDes Vänner köpa Arkitektens Handbok till specialpriset 487 kr + frakt. (Ordinarie pris är 535 kr) Denna senaste upplaga är uppdaterad med de senaste bestämmelserna gällande PBL, upphandling, innemiljö och tillgänglighet. En annan nyhet för i år är formatet. Arkitektens handbok har numera hårda pärmar vilket gör den lättare att bläddra och hitta i.

Hos Studentlitteratur hittar du utöver Arkitektens Handbok även många andra aktuella kompetensutvecklingstitlar inom arkitektur och samhällsbyggnad som håller dig uppdaterad om aktuell lagstiftning, standarder och forskning. All Studentlitteraturs litteratur vilar på fakta, forskning och beprövad erfarenhet och skrivs av välmeriterade författare.

Ange koden AHB2024 i kassan på studentlitteratur.se för att ta del av erbjudandet. Erbjudandet gäller till och med 2024-04-30.
<https://www.studentlitteratur.se>

ÅRSMÖTE 2024

Årets Årsmöte kommer att äga rum Tisdag 28 Maj. Vi återkommer om tid och plats men notera gärna redan nu i almanackan.

OBS OBS OBS MEDLEMSAVGIFT 2024

ArkDes återöppnar i mitten av juni i ny skepnad men Vänföreningen fortsätter med normal verksamhet. Om man även i fortsättningen önskar få dessa medlemsbrev, delta i föreningens aktiviteter och inte minst ha fortsatt fritt inträde till i alla fall Moderna Museet när ArkDes håller stängt och förstås ha rabatt i Moderna Museets restaurang och i Café Blom, är det en god idé att förnya medlemskapet. Medlemsavgiften 2024 är samma som föregående år:

Enskild medlem 400:- Parmedlemmar 600:-

Årets medlemskort skickas ut allt eftersom medlemsavgiften betalas in.

Locka gärna med släkt och vänner att bli medlemmar i ArkDes Vänner!

Meddela oss även gärna om man trots detta inte önskar kvarstå som medlem.

BETALNINGAR

Betalning av Medlemsavgift liksom för avgiftsbelagda program görs, om inte annat anges, till föreningens

BG. 5481-5634, eller

Swish 123 386 03 68

Vart noga med att ange namn och vad betalningen avser.

MAILADRESSER

Vi försöker spara in på kopiering och portokostnader. Så, om ni får detta Medlemsbrev som traditionell ytpost, skicka oss gärna en mailadress för framtida utskick. Det är även enklare och snabbare att informera om vad som händer och eventuella ändringar via mail. Vi skulle helst vilja avskaffa pappersutskick det kommande året.

ANMÄLAN TILL PROGRAM

Anmälan görs, om inte annat anges, via mail till föreningen:
vannerna@arkdes.se

Kansliets telefon är för närvarande ur funktion! Vid förhinder att delta i anmält program vänligen meddela detta så snart som möjligt, så att andra kan ges plats. Vi har ofta en väntelista till visningarna.

ArkDes - VAD HÄNDER

Kieran Long, som varit chef och Överintendent på ArkDes sedan 2017, har nu slutat för att tillträda som chef för konstmuseet Amos Rex i Helsingfors. Karin Nilsson, som varit verksamhetschef och biträdande Överintendent tar över på ett förordande som gäller tills vidare. Vi önskar Kieran lycka till och tackar för ett gott samarbete, som vi är övertygade om kommer att fortsätta med Karin.

Nu har ArkDes stängt för ombyggnation och resan mot det nya ArkDes, som öppnar den 14 juni 2024 pågår för fullt. Fynd från museets unika samlingar, en dold kulturskatt bestående av fyra miljoner föremål,

kommer att visas upp på nya sätt. tillsammans med den nya samlingsutställningen kommer man att mötas av ett nytt ArkDes med ny entré, utställningen Designing Motherhood och flera framåtblickande projekt.

Medan man på ArkDes gräver i samlingarna och förbereder arbetet bakom kulisserna är alla välkomna att via hemsidan besöka ArkDes digitalt. Där finns exempelvis reportage om samlingarna, föredrag, samtal och forskningskonferenser om Gestaltad Livsmiljö, New European Bauhaus, Stockholms Kvinnohistoriska, Lewerentz, Venedigbiennalen och mycket mycket annat.

CAFÉ BLOM

Café Blom är öppet varje dag utom måndag mellan 10.00 och 18.00, tisdag och fredag till 19.00. Soliga dagar är uteserveringen en oas på Skeppsholmen, speciellt nu när vårsolen börjar värma. Med medlemskort i ArkDes Vänner har man dessutom 10% rabatt på allt utom alkoholhaltiga drycker.

Vårljus

Pia Kjellgren Schönning

Ylva Lagerquist

Klas Schönning

ArkDes Vänner
c/o ArkDes
Box 16410
103 27 Stockholm
Telefon: 08 611 35 96 (tillfälligt ur bruk)
Mail: vannerna@arkdes.se
BG 5481-5634
Swish 123 386 03 68
www.arkitekturensvanner.se

Detta nyhetsbrev skickades till er eftersom ni är medlem i ArkDes Vänner. Om ni inte längre önskar få utskick från oss vänligen avregistrera er via mail